

of unity. This aspect is analyzed, first of all, within the psychoanalytic direction (E. Erikson, K. Horney, M. Horkheimer, Th. Adorno, H. Marcuse, E. Fromm, etc.) and existential (N. Berdyaev, M. Heidegger, M. Buber, Frankl and oth.) directions. Totality is a threat to human development, lack of freedom and slavery of the subject. Researchers are trying to identify the specificity of the totality. They open the base of the phenomenon, but they do not disclose this simulative destruction of sociality.

In this connection, the author focuses on the existential aspects of totality, the antinomies of its development and implementation. The study shows that these aspects are the unity of simulations. They are the real threats to the deformation of the order of both individual and social integrity. Totality is constructed as a consequence of the basic desire for power, possession. This phenomenon is realized in authentic practice of political totalitarianism and mass consumption. In this connection, the author refers to the analysis of one of the phenomenon antinomies of addiction, emerging as a simulacrum of social relations as the fundamental conditions for the construction of social cohesion.

The article analyzes the conditions and mechanisms for the implementation of the totality, the basic tendency of the phenomenon to the impact on social reality. This research is a precondition for the formation of the theoretical methodology for analyzing problems of social integrity.

Key words: totality, integrity, desire for power, domination, form, essence.

УДК 316.472.45

Ганаба С. О.

доктор філософських наук, доцент,

доцент кафедри філософських дисциплін

Камянець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка

(Кам'янець-Подільський, Україна), E-mail: sveta_ganaba@ukr.net

МЕРЕЖЕВА ВЗАЄМОДІЯ ЯК НОВИЙ ВИД СОЦІАЛЬНИХ ВІДНОСИН

Анотація. Мережа як соціокультурний феномен вносить кардинальні зміни у життя суспільства, змінює класичне розуміння взаємин між окремими групами, спільнотами, індивідами. У статті розглядаються особливості розвитку суспільних відносин у мережі як універсального способу структурування соціального простору. Стверджується, що особливістю комунікативних взаємодій є мережевий індивідуалізм. Соціальні спільноти створюються у залежності від індивідуальних потреб та інтересів. Такі спільноти гнучко реагують на потреби їх учасників. Межі даних спільнот є прозорими й змінними. Зазначається, що діючою особою мережевої взаємодії є активна особистість, довкола якої формуються союзи, що виникають та розпадаються за її бажанням. Мережеві спільноти – це спільноти суверенних особистостей. Відносини та зв'язки утворюються з людьми, а не з місцями їх перебування. Підкреслюється, що мережеві співтовариства самоорганізуються. Вони є спільнотою за принципом більш-менш постійних контактів, які є результатом загального для них інтересу. Соціальні мережі стають все більше без особистісними та швидкоплинними. Тимчасовість – це також умова мобільності. Контакт має швидко з'являтися і швидко зникати.

Ключові слова: мережева взаємодія, інформація, мережа, суб'єкти, соціальні відносини

Реалії сучасного світу продукують низку нових культурних форм, які не мали аналогів у минулому. До таких культурних форм належить світове інформаційне павутиння (мережа). Мережа як технічний та соціокультурний феномен вносить кардинальні зміни у життя суспільства та окремої людини. Вона створює нові реалії сучасності, де світ виступає у ролі глобальної системи, що пронизана павутинням взаємно проникаючих мереж різноманітної природи, де втрачають значення локальність місцевості, з'являються нові механізми транснаціональної соціальної інтеракції, які діють за мережевим принципом. Ці зміни продукують зовсім інші реалії, тим самим змінюючи класичне розуміння взаємин у суспільстві між окремими групами, спільнотами, індивідами. «Матерія, з якої мислено концептуалізувалося суспільство у класичній теорії, стає м'якою й руйнується, надаючи місце для нових

концептуальних сплавів, - стверджує А. Назарчук [5, с. 68]. Суспільство під дією мережевих технологій втрачає свої звичні обриси. Узвичаєні соціальні структури все більше руйнуються, зумовлюючи дисбаланс між соціальним та індивідуальним. На сьогодні суспільство стає все більше індивідуалізованим, оскільки приватне завойовує все більшу територію соціального, а індивід набуває все більшої суверенності. Його інтереси визнаються як певна цінність, яку не слід уніфікувати із цінностями та інтересами суспільства, підлаштовувати під них. «Розрідження» раніше стійких структур порядку, у які був «упаяний» індивід, тепер звільняє його й відправляє у вільне одиночне плавання вируючими хвилями сучасності. Порятунком потопаючих воістину став справою самих потопаючих», - констатує Л. Горбунова [3, с. 45].

Слід зауважити, що йдеться не про відмову від класичних понять соціальної науки у розумінні соціальних спільнот та взаємодії між ними. Навпаки, оскільки мережа є універсальним способом структурування соціального простору й сама соціальність являє собою мережевий характер, то використання новітніх технологій у практиках суспільного життя відкриває нові можливості їх розуміння й інтерпретації. Саме у цих практиках конститується суб'єктивність індивіда, що знаходить свій вираз у можливості «приватизації соціального», тобто є створення «персоналізуючих спільнот» [4, с. 155]. Загалом, проблема формування й розвитку мережевих взаємодій є недостатньо вивченою у теорії і на практиці, з причини новизни цього явища, високого ступеня інноваційності та складності даного феномену, а також всеосяжності його існування у різних часових проміжках еволюційного суспільного розвитку та у різноманітних сферах людської життєдіяльності. З огляду на ці обставини актуалізується необхідність дослідження даних феноменів.

Метою статті є розгляд особливостей суспільних відносин у мережевому суспільстві задля відкриття нових можливостей їх розуміння й інтерпретації у різноманітних практиках соціального життя.

Дослідження мереж має міждисциплінарну основу. Феномен мережі, мережевих взаємодій й структур висвітлено у низці філософських, соціологічних, політичних, економічних, культурологічних тощо дослідженнях. Зауважимо, що до наукового обігу поняття мережевої взаємодії було запроваджено зарубіжними дослідниками у другій половині ХХ століття. У працях С. Бретена «Моделі людини та суспільства: міст між теорією та досвідом від соціології до соціальної психології», Я. ван Дейка «Мережеве суспільство», М. Кастельса «Зародження мережевого суспільства» та інших феномен мережевої взаємодії презентується як нове технічне та соціокультурне явище, що суттєво впливає на всі параметри суспільного життя. Поширення логіки мережевих суспільств змінюють способи виробництва продуктів, досвіду, культури, влади.

Підходи до вивчення «некерованого» нового світу за мережевим принципом презентовано у працях Е. Гідденса, У. Бека, Ж. Бодрійяра, Ю. Габермаса, О. Тоффлера та інших. Зміни у сфері інформації і їх вплив на суспільство аналізують Ю. Габермас, Г. Шиллер, Е. Гідденс. Наслідки глобалізації для людини й суспільства розглядає З. Бауман. Концепції світоглядно-ідеологічного протистояння технічним, біологічним і соціальним системам презентовано у дослідженнях У. Діксона, М. Буравойа, Ж. Тіроля, Р. Холла, Б. Харрісона, а також у роботах вітчизняних вчених – Ю. Бех, Н. Кочубей, М. Лустенка, Н. Луценко, О. Скубашевської, Н. Скотної та інших. Плідними є також теоретичні роздуми щодо мережевих спільнот як спільнот суверенних особистостей, що представлені у наукових розвідках С. Васермана, Б. Веллмана, Д. Грановеттера, Д. Крюкова, А. Назарчука, В. Федорова. Дотичним до окресленої проблеми є розгляд мережовості як нової якості сучасного світу у працях О. Бруна, Д. Ноука, Р. Емерсона, Р. Бьорта, Е. Лауманна, Дж. Скотта та інших. Феномен комунікації як форми між вузлової взаємодії висвітлено у працях Ч. Морріса, Ч. Пірса, Ф. де Соссюра та інших.

Мережі є доволі давньою формою матеріалізації людської діяльності. Проте в умовах сучасного світу вони набувають особливого значення, зважаючи на їх соціально-культурну природу. Саме мережі «складають нову соціальну морфологію нашого суспільства, а поширення «мережевої» логіки значною мірою відображається на протіканні та результатах процесів, пов'язаних з виробництвом, повсякденним життям, культурою і владою» [5, с. 70]. Мережі як технічний й соціокультурний феномен зумовлюють зміни у всіх сферах суспільного життя. Всесвітня павутина, комп'ютерні навчальні програми, інтерактивні інсталяції у мистецтві, комп'ютерна анімація, цифрові відео й фотографія тощо презентують новий суспільний простір, який виявляється у нових способах світобачення й світорозуміння його людиною, у нових технологіях, формах, засобах навчання й діяльності тощо. Мережа є надскладним та багатоплановим феноменом, що вже набула планетарного масштабу. Вона проникла та зайняла пріоритетні позиції в усіх сферах суспільного життя та життя людини. Широке та всеосяжне використання мережевих технологій у різних видах діяльності, що ґрунтуються на актах міжособистісної комунікації, роблять сучасне суспільство гіперсоціальним. Мережі поєднують у практиках людського життя віртуальну реальність та реальну віртуальність, оскільки характеризуються відкритістю, децентралізованістю, автономністю включення у них індивідів, здатністю до їх саморозвитку, перевагою горизонтальних зв'язків тощо [4, с. 155].

Під час мережевої взаємодії відбуваються процеси поступового звільнення індивідів від впливу традиційних соціальних спільнот, як-то: професійних й навчальних груп, родинних зв'язків, локальних й виробничих об'єднань тощо. Індивіди отримують змогу взаємодіяти із сукупністю інших індивідів, вибудовуючи й використовуючи зв'язки у різних мережевих спільнотах. Ієрархії взаємовідносин стають все більш складно структурованими. Вони позбуваються вертикального виміру на користь горизонтального. Принцип підпорядкування у мережі втрачає будь-який сенс, оскільки тут реалізується взаємодія суверенних особистостей. Вони у мережі утворюють соціальні спільноти на основі власних потреб та інтересів. Нова модель соціальності у сучасному суспільстві характеризується мережевим індивідуалізмом. При цьому суспільство не розпадається на автономних індивідів. Канадський філософ та соціолог Б. Веллман уважає, що на індивіда все більший вплив виявляє його персональна соціальна мережа. Науковець стверджує, що сучасний розвинутий світ знаходиться на етапі зрушення парадигми у тому розумінні, що люди та інститути взаємодіють між собою. Він виокремлює три етапи такої взаємодії: - спільноти «невеликих коробок» (little boxies communities); - «глокалізовані» мережі (glocolized neturorks); - мережевий індивідуалізм (neturorked indirduolism) [6, pp. 11–25]. У сучасному світі настає час дій індивідів та їх мереж, а не груп. При цьому зміни торкаються як власного життя індивіда, так і суспільного. Б. Веллман упевнений, що організація роботи, яка базується на інформації, також поступово переміщується до мережевого індивідуалізму. Віртуальні зв'язки йдуть на крок попереду та об'єднують людей з різних організацій у тимчасову мережу для праці над конкретними завданнями, де учасники задіяні у різноманітних проєктах та робочих групах. Соціальні мережі формують основний спосіб організації й структури сучасного суспільства. Інформація суттєво впливає на сутність сучасного суспільства, у той час як мережі формують організаційні форми й інфраструктури цього суспільства. Спільноти у мережевих взаємодіях стають ширшими, а їх кордони менш чіткими. У проєктах та групах люди працюють незалежно одне від одного над певним проєктом у мережі, використовуючи соціальне програмне забезпечення та інструменти співпраці [6, pp. 11–25]. Люди втрачають свої локальні зв'язки не лише у силу нових комунікативних можливостей, а й у силу того, що вони реалізують особисті потреби, спираючись на отримані нові можливості. Мережева взаємодія презентує групу окремих суб'єктів, які мають спільні неформальні норми або цінності, що становлять нову форму соціальної організації. Діючою осо-

бою мережевої взаємодії є активна особистість, довкола якої формуються коаліції та союзи, що виникають та ліквідуються за її бажанням.

Власне мережеві технології дозволяють реалізувати особистості одночасно множинність контактів різної інтенсивності зі множиною індивідів на різних засадах. Вони створюють спільноту, що функціонує за принципом більш-менш постійних контактів, що є наслідком загального для них інтересу. Комунікативні акти у мережах все більше стають без особистісними та швидкоплинними. Мережеві взаємодії дозволяють миттєво та майже без зайвих затрат енергії і сил встановити велику кількість прямих контактів. Ця обставина полегшує пошук нових партнерів з необхідними якостями та професійними характеристиками. Даний тип взаємодій свідчить про те, що людина здатна не лише існувати у нестійкому комунікативному середовищі, а й постійно утворювати адекватні форми власної реалізації. Мережа через користувачів здатна до цілеспрямованої самоорганізації та зміни, так як кожен є активним у конструюванні власних зв'язків і може знайти у взаємодії з іншими своє місце у мережі, і тим самим у соціумі чи просто його створити. Пересічна людина сьогодні вдень і вночі прив'язана до засобів мережевої взаємодії. У своєму спілкуванні вона, як правило, заплутана мережею ділових й повсякденних контактів. Взаємодія у мережі стає все більше без особистісною та швидкоплинною. Мережеві спільноти, що утворюються - є спільнотами людей, які використовують мережі. В основі будь-яких мереж лежить комунікація індивідів. Зміни та найбільш очевидні прояви необхідно шукати у змінах життя індивідів. Мова йде про не лише про психологічну трансформацію, яку довелося пережити індивіду в останні десятиріччя, а й про певну форму регулювання внутрішніх відносин у суспільних спільнотах. Комунікаційна взаємодія може швидко з'являтися й швидко зникати. Тимчасовість як умова мобільності є також особливістю мережевої взаємодії. Відповідно сучасна епоха відрізняється, за твердженням М. Кастельса, збільшенням числа «слабких зв'язків» [4, с. 73]. Мова йде про те, що мережеві технології виступають як спосіб підтримки соціальних зв'язків, а не самим зв'язком. Як і у випадку з іншими технологіями, «користувачі мають зазвичай прилаштовувати їх під власні інтереси й потреби» [4, с. 72].

Наступною особливістю соціальної взаємодії у суспільстві мережевих технологій є розуміння того, що кожне соціальне явище чи дія розуміються як сукупність повідомлень. Повідомлення, за твердженням А. Назарчука, уявляються атомом, «до якого може бути зведена уся багатоманітність соціальної реальності» [5, с. 70]. У мережевому суспільстві все стає потоком повідомлень, що наповнюють політичні, економічні, соціальні, культурні явища, події повсякденного життя тощо. Власне повідомлення у мережевих взаємодіях здатне відобразити нову «соціальну оптику», по іншому інтерпретувати й відшукувати можливості подальших взаємодій між людьми. Ідеологія, релігія, творчість, освіта – все це сфери, які обслуговують культуру – змушені змінювати формати поширення, переходу від статичних книжних форм комунікації до мобільних інформаційно-комунікаційних форм [5, с. 70]. У мережевих комунікаціях повідомлення набуває особливої природи. Воно представляє інформаційний ресурс, який передує смисловим навантаженням. Значимість сучасної інформації досягається не шляхом зростання ролі власне самого знання, а через зміну ситуації життєдіяльності людини у сучасному світі.

Мережеві технології руйнують логічну послідовність часу, змінюють уявлення про простір шляхом зменшення фізичної відстані між об'єктами та здатністю конструювати простір у мережі тощо. Простір набуває рис динамічності, багатовимірності, відкритості, сприяючи «єднанню» різноманітних життєвих укладів, світоглядних цінностей та культурних надбань людства. Вторгнення «інших світів» кардинально змінює життєві пріоритети, світоглядні орієнтири, стереотипи сприйняття сучасної людини. Вона отримує здатність долати межі свого соціокультурного простору та знайомитися і долучатися до інших світів, позбавляючи їх статусу ворожості. Як

стверджує Б. Веллман, у мережевих взаємодіях існує зміна place-to-place комунікації на person-to-person комунікацію [6, р. 11–25]. Розвиток комунікаційних технологій – телефонної мережі та безпроводникового інтернету дозволяє людям бути менш залежними від місця. Відносини та зв'язки утворюються з людьми, а не з місцями їх перебування. Самі мережі являють собою відкриті структури, які можуть необмежено розширити шляхом включення нових індивідів, які є здатними до комунікації. Наявність рівного доступу до будь-якої інформації А. Бард й Я. Зодерквіст кваліфікують як прозорість мережевої взаємодії. На думку дослідників, принцип прозорості може виявлятися також у тому, що учасники мережевої взаємодії у будь-який момент можуть зробити внесок до інформаційного ресурсу. Тобто, вони виступають не лише споживачами, а й творцями необхідної інформації [1].

З іншого боку, здатність втілювати у життя дивовижні можливості та неймовірні бажання містить низку застережень та небезпек. Особливістю комунікативних відносин у інформаційно-мережевих технологіях є їх здатність суттєво впливати на особистісний простір життя на фоні видимої відсутності просторових обмежень. Безособове спілкування у мережевому просторі здатне суттєво переформатувати життєвий світ людини, стираючи межі між її індивідуальним світом та світом соціального. Її дедалі важче зберегти й розвинути унікальність свого світу у соціальних мережах, блогах, твіттерах тощо. Мережа не є інертною до користувача. Вона виявляє здатність суттєво впливати на його інтелектуальну, емоційну, моральну, духовну, тілесну тощо субстанціональність. Звертаючи увагу на цю обставину, О. Гомілко констатує, що «потрапивши до Мережі, людина не може з неї безболісно виплутатися, бо в ній вона знаходить те, чого їй не вистачало в реальному житті, а саме – моти і бути такою, якою їй хочеться й мріється ...» [2, с. 103]. В умовах мережевої взаємодії контакт між суб'єктами опосередкований технічними засобами: монітором комп'ютера, екраном телевізора тощо.

Будь-яка взаємодія, що відбувається завдяки інформаційно-мережевим технологіям, залежить від них. Мережеві технології вже не сприймаються як простий засіб, як інструмент досягнення певної мети, оскільки суттєво впливають на людину та світ у якому вона живе, її комунікативну, емоційну, світоглядно-ціннісну, тілесну сфери тощо. Мережа підміняє її світ реалій, презентуючи взамін звичним реаліям світ віртуального, вигаданого та ідеального для людини. Потрапляючи у тента цього світу вона приміряє та демонструє низку образів, які їй не притаманні у реальному житті. У такий спосіб вона отримує можливість проживати низку життів, нехай навіть віртуального характеру. З'явившись у другій половині ХХ століття інформаційно-мережеві технології підпорядкували життя людини та саму людину. За таких умов вона може виявляється цілком «розчиненою» у світі інформації, демонструючи цілковиту залежність від неї. Техніка втрачає свій «нейтральний» характер по відношенню до людини. Звідси виникає проблема осмислення побудови освітніх практик у мережі, яка б не нищила, а, навпаки, розвивала унікальний індивідуальний світ людини.

Таким чином, способом життя людини у мережевому суспільстві є не стабільність, а мобільність, постійне перебування в межах різних, культурних комунікативних полів. Бути успішним у наш час видається можливим лише завдяки мобільності. Натомість замкнутість, локальність, інертність прирікають людину на роль вічного аутсайдера в процесах глобальних цивілізаційних трансформацій. Вони свідчать про соціальну деградацію і врешті-решт загибель її як особистості. Боротьба за простір – це погляд у минуле, те, що втратило свою значимість та пріоритети, оскільки у швидкозмінних реаліях простір дедалі більше розпадається на фрагменти, стає уламковим та хаотичним. Мережеве суспільство породжує абсолютно інший вимір культури – віртуальний, який «долає» час та простір. Особливістю комунікативних взаємодій у даному суспільстві є мережевий індивідуалізм. Соціальні спільноти створюються у залежності від індивідуальних потреб та інтересів. Такі спільноти

гнучко й швидко реагують на потреби їх учасників. Межі даних спільнот є прозорими й змінними. Мережеві спільноти – це спільноти суверенних особистостей. Під час мережевої взаємодії формується нове середовище їх життєвої творчості, у якому змінюється смисл простору і часу. Відносини та зв'язки утворюються з людьми, а не з місцями їх перебування. Мережа – це завжди взаємодія між суб'єктами за допомогою повідомлення, що обумовлює форми різних соціальних утворень і легітимізує суб'єктів комунікації. Особливістю такої комунікації є інформаційний ресурс, який досягається не шляхом зростання ролі власне самого знання, а через зміну ситуації життєдіяльності людини у сучасному світі.

Враховуючи ту обставину, що проблема мережевої взаємодії у суспільстві є складною та багатогранною доцільно продовжити дослідження з окресленої проблеми. Зокрема, більш детально розглянути особливості мережевої взаємодії у навчальній діяльності

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ:

1. Бард А. Нетократия. Новая правящая элита и жизнь после капитализма / А. Бард, Я. Зодерквист ; [пер. с англ. В. Мишучкова]. – СПб. : Стокгольмская школа экономики в Санкт-Петербурге, 2004. – 252 с.
2. Гомілко О. Метафізика тілесності. Дослідження, розвідки, екскурси / О. Гомілко. – К. : Наукова думка, 2001. – 340 с.
3. Горбунова Л. С. Номадизм як спосіб мислення та освітня стратегія. Стаття 1. Онтологічні засади номадичного мислення. / Л. С. Горбунова // Філософія освіти. – 1-2 (7). – 2008. – С. 45-60.
4. Кастельс М. Информационная эпоха: экономика, общество и культура / М. Кастельс ; [пер. с англ. науч. ред. О. И. Шкаратана]. – М. : ТУ ВШЭ, 2000. – 608 с.
5. Назарчук А. В. Сетевое общество и его философское осмысление / А. В. Назарчук // Вопросы философии. – 2008. – № 7. – С. 67–74.
6. Wellmon B. Little boxes Hocalization and Netuzorred Snduzdualism / B. Wellmon // Digital Lities: computational and sociological approaches, edited by makoto janabe, Peter van den Beselaar, and Joru Ishicla, 2005. – P. 11-25.

REFERENCES:

1. Bard A., Zoderkvist Ya. Novaya pravyashchaya elita i zhizn' posle kapitalizm [Netocracy. The new ruling elite and life after capitalism] – Spb. : Stokholmskaia shkola ehkonomiki v Sankt-Peterburhe, 2004. – 252 s.
2. Homilko O. Metafyzika tilesnosti. Doslidzhennia, rozvidky, ekskursy [Metaphysics physicality. The research, exploration, excursions]. – K. : Naukova dumka, 2001. – 340 s.
3. Horbunova L. S. Nomadyzm yak sposib myslennia ta osvitnia stratehiia. Statia 1. Ontolohichni zasady nomadychnoho myslennia [Nomadism as a way of thinking and educational strategy. Article 1. Ontological principles nomadic thinking], Filosofiia osvity. – 1-2 (7). – 2008. – S. 45–60.
4. Kastel's M. Informatsional'naya epokha: ekonomika, obshchestvo i kul'tura [The informational Age: Economy, Society and Culture]. – M. : TU VYЭ, 2000. – 608 s.
5. Nazarchuk A. V. Setevoe obshchestvo i ego filosofskoe osmyslenie [Network society and its philosophical interpretation] // Voprosy filosofii. – 2008. – № 7. – S. 67–74.
6. Wellmon B. Little boxes Hocalization and Netuzorred Snduzdualism // Digital Lities: computational and sociological approaches, edited by makoto janabe, Peter van den Beselaar, and Joru Ishicla, 2005. – P. 11-25.

Ганаба С. А., доктор философских наук, доцент, доцент кафедры философских дисциплин Каменец-Подольского национального университета имени Ивана Огиенко (Каменец-Подольский, Украина), E-mail: sveta_ganaba@ukr.net

Сетевое взаимодействие как новый вид социальных отношений.

Аннотация. Сеть как социокультурный феномен вносит кардинальные изменения в жизнь общества, изменяет классическое понимание взаимоотношений между отдельными группами, сообществами, индивидами. В статье рассматриваются особенности развития общественных отношений в сети как универсального способа структурирования социального пространства. Утверждается, что особенностью коммуникативных взаимодействий является сетевой индивидуализм. Социальные сообщества создаются в

зависимости от индивидуальных потребностей и интересов. Такие сообщества гибко реагируют на потребности их участников. Границы этих сообществ являются прозрачными и изменчивыми. Подчеркивается, что действующим субъектом сетевого взаимодействия есть активная личность, вокруг которой формируются союзы, что возникают и распадаются в зависимости от ее интересов. Сетевые сообщества – это сообщества суверенных личностей. Отношения и связи создаются между людьми, а не с местами их пребывания. Утверждается, что сетевые сообщества способны к самостоятельной организации. Они являются сообществом, которое организуется согласно принципу более-менее постоянных контактов, которые являются следствием общего для них интереса. Социальные сети становятся все более внеличностными и изменчивыми. Временность – это также условие мобильности. Контакт может быстро появляться и быстро исчезать.

Ключевые слова: сетевое взаимодействие, информация, сеть, субъекты, социальные отношения.

Hanaba S., PhD in philosophical sciences, docent, associate professor of the Department of philosophical sciences Kamenetz-Podolsk National University named after Ivan Ogienko (Kamenetz-Podolsk, Ukraine), E-mail: sveta_ganaba@ukr.net

Networking as a new form of social relations

Abstract. *The network as a sociocultural phenomenon brings cardinal changes in society, changes the classical understanding of the relationship between groups, communities, individuals. The article considers the peculiarities of development of social relations in the network as a universal way of structuring social space. It is argued that a feature of communicative interactions is network individualism. Social communities are created not so much depending on the facilities of industrial relations, kinship ties, but on the individual needs and interests. Such communities quickly and flexibly respond to the needs of their participants. The boundaries of these communities are open and variable. Networking allows almost instantly and without superfluous expenditure of energy and effort to install a large number of direct contacts. This circumstance facilitates the search for new partners with the necessary qualities and professional characteristics.*

It is noted that the actor network of the individual is an active person, around which are formed unions arise and fall at her request. Network community is a community of sovereign individuals. While networking is a new medium of creativity in their life, which is changing the meaning of space and time. Relationships and connections formed with people and not with the places of their stay.

It is emphasized that online communities are self-organized. They are communities that are created on the principle of more or less permanent contacts that are a consequence of common interest. Ordinary people tied to the means of networking all day and night long. In everyday communication it is usually confusing network of business contacts. Social network operates automatically, without becoming more personal and fleeting. Temporality is also the condition of mobility. Contacts should quickly appear and quickly disappear. The network is always the interaction between subjects using messages. It is noted that the message determines the form of social formations and legitimises the subject of communication. A feature of such communication is the information resource that precedes the message. The importance of date information is achieved not by increasing the role of actual knowledge and changing situations of human life in the modern world.

Key words: networking, information, network, subjects, social relations.

УДК 378.4:37.013.73

Нежива О. М.

кандидат філософських наук,
старший викладач кафедри сучасних європейських мов,
Київський національний торгово-економічний університет
(Київ, Україна), E-mail: nezhyva@gmail.com

УНІВЕРСИТЕТ ЯК КОЛИСКА ФІЛОСОФІЇ ОСВІТИ

Анотація. У статті автор розглядає університет, його місії та функції, які безпосередньо мали вплив на розвиток філософії освіти. Також він намагався показати важливість філософії освіти у нашому суспільстві і на що звернути увагу для того щоб